

Lietuviški animaciniai Urtės Oettinger filmai gimsta buvusiamė dešrelių fabrike Danijoje

Urtė Oettinger - lietuviškų animacinių filmų režisierė, savo kūriniais sieianti perduoti svarbias ir universalias žinutes. Studijavusi Vilniuje ir Estijoje, dabar ji gyvena Danijoje ir su Lietuva palaiko glaudžius kūrybinio bendradarbiavimo ryšius. Du Urtės animaciniai filmai yra pelnę Sidabrinės gervės apdovanojimus - 2012 m. „Nepriklausomybės diena“ ir 2016 m. „Nuopuolis“, o netrukus Lietuvos kino teatruose pasirodys animacinis serialas „BFF“, įkvėptas Lietuvos žiūrovams jau pažįstamo trumpojo animacinio filmo „Pieno baras“.

Indrė Pliuškytė-Zalieckienė

Pasauliolietuvis.lt

Sunkiausia prisijaukinti danų kalbą

Urtės istorija prasidėjo Vilniuje ir Estijoje, kur ji studijavo animaciją, o netikėtas susitikimas su būsimu vyru Ansi (*Annecy*) animacinių filmų festivalyje 2013 m. tapo gyvenimą keičiančiu įvykiu. „Susipažinome festivalyje, o po metų susituokėme Sakartvele. Dabar jau dešimtmetį gyvenu Danijoje“, - šypsosi ji.

Tačiau prisitaikyti prie gyvenimo Danijoje nebuvo lengva. „Danijoje sunkiausia

buvo prisijaukinti kalbą. Nors neblogai suprantu, ką kalba kiti, pati vis dar nedrįstu kalbėti daniškai“, – prisipažįsta režisierė.

Visus gyvenimo Danijoje metus Urtė dirba lietuviškuose projektuose, dažniausiai prie savo režisuotų animacinių filmų arba komercinių projektų. Pandemijos metais nuotoliniu būdu dėstė Vilniaus dailės akademijoje, dažnai recenzuoja Lietuvos studentų darbus.

Įkvėpimas - iš vaikystės Vilniaus Lazdynų rajone

Urtė neslepia, kad jos kūrybinį pasaulį formavo vaikystės Vilniaus Lazdynų rajone prisiminimai. „Gyvenome trijų kambarių bute penkiese – su tėvais, broliu ir močiute, taip pat turėjome šunį ir pianiną. Tai visiškai skiriasi nuo mano vyro vaikystės, kai kiekvienas vaikas turėjo savo kambarį su televizoriumi,“ – pasakoja ji.

Be prisiminimų, įkvėpimo ji semiasi ir iš animacinių filmų: „Žiūrėjau viską – nuo Švankmajerio iki Disney'aus. Kai namuose Lazdynuose įvedė kabelinę televiziją, po pamokų bėgdavau žiūrėti *Cartoon Network*, o dabar su vaikais bėgame į kino teatrus.“

Ji taip pat pabrėžia dailės svarbą savo gyvenime: „Kai lankiau Justino Vienožinskio dailės mokyklą Vilniuje, mane žavėjo tapyba, ypač Edvardas Munchas, Francis Baconas ir vėliau Jeanas Michaelis Basquiatas. Ir dabar namuose turiu savo tapybos kambarį, kur kvepia dažais, bandau saulėtus savaitgalio rytus praleisti tapydama.“

Nemėgsta dirbti iš namų

Paklausta, ar turi kokią darbo rutiną ar įpročius, kurie padeda kurti ar išeiti iš kūrybinio akligatvio, Urtė sako, kad jai labai padeda atėjimas į studiją. „Nemėgstu dirbti iš namų. Mes su vyru turime gana didelę lėlinės animacijos studiją buvusiam dešrelių fabrike. Tad visada darbą pradedu tik atvykus į studiją. Tiesa, pabaigti darbus kartais tenka ir namuose, kai užmiega vaikai“, – šypsosi režisierė.

Urtė Oettinger dirba savo studijoje. U. Oettinger asmeninio archyvo nuotrauka

Priklausomai nuo projektų, kartais studijoje, kurioje Urtės sutuoktinis Johanas kuria lėlių animacijos videožaidimą, o ji pati nuotoliu bendrauja su savo lietuviškų animacinių filmų kūrimo komanda, dirba apie trisdešimt žmonių. Urtės komandą sudaro apie dvidešimt žmonių – animatoriai, iliustratoriai, fonų dailininkai, kadruočių dailininkai, epizodų režisieriai, kompozitoriai, balso aktoriai. Dar dešimt komandos narių dirba koprodukcijos šalyje Slovakijoje. „Kai kūrėme filmą „Nuopuolis“ 2016 m., studijoje buvome tik mes su vyru ir kartais ateidavo dar vienas animatorius“, – sako Urtė, kuriai labiau prie širdies dirbti vienai.

„Prie trumpametražių filmų man patinka dirbti vienai, bet serialo pati nepadaryčiau. Aš ir toliau kuriu planus savo kitam projektui, viena rašau scenarijų, viena paišau kadruotes, bet laiko tam beveik nėra. Savo pora valandų tylos gaunu tapydama savaitgaliais“, – kūrybos paslaptimis dalinasi režisierė.

O neatsidurti kūrybiniame akligatvyje Urtei padeda darbas vienu metu prie kelių projektų, kurie yra skirtingose stadijose.

Dešimt metų kurtas projektas

Urtei Oettinger kuriant svarbiausia ne animacijos filmo stilius, o perteikiama mintis. Tai atsispindi ir dešimt metų kurtame animaciniame filme „BFF“.

„Šis filmas tarsi mano ir prodiuserės Agnės Adomėnės vaikas. Į jį įdėjome labai daug širdies ir darbo. Projektas per dešimt metų stipriai keitėsi, bet norima perteikti žinutė išliko ta pati – draugystė visagalė. Man svarbu perduoti jausmą, kad kai turi geriausius draugus, viskas įmanoma. Ir nebūtina visada sutarti, juk pasitaiko ir liūdnųjų dienų, bet su draugais gali būti savimi. Aš taip jaučiausi augdama. Neturėjom nei išmaniųjų telefonų, nei supergalių (dar nebuvo Hario Poterio), bet su draugais jaučiausi kaip ant sparnų, viskas buvo įveikiama“, – išvalgomis dalinasi Urtė.

Visos dvidešimt šešios serijose bus baigtos kurti 2026 m. viduryje. Bet jau 2025 m. pavasarį Lietuvos vaikai kino teatruose galės pamatyti pirmuosius „BFF“ nuotykius.

Urtė Oettinger filmo „BFF“ stende „Comic Con“ renginyje. Agnės Adomėnės

nuotrauka.

„Projektą dviese su Agne (*prodiusere Agne Adomėne - aut. past.*) pradėjome vystyti prieš dešimt metų, bet dar nežinojome, kaip kuriami serialai ir kiek finansavimo tam gali prireikti. Tuo pačiu metu kūrėme ir kitus projektus, aš dėsčiau ir įgyvendinau komercinius projektus, taip pat metus dalyvavau mentorystės programoje, susilaukiau poros vaikų“, – šypsosi U. Oettinger.

Lietuviškas animacinis filmas - viso pasaulio vaikams

Tokio projekto Lietuvoje dar niekas nebuvo kūręs, todėl Urtei su komanda teko visko mokytis klaidų ir bandymu keliu. „Išmokome ir apmokėme animatorius dirbti „Toon Boom“ programa, kuria dirba visos pasaulinio garso animacijos studijos. Prieš sukurdami pirmąją serialo seriją sugebėjome įtikinti Lietuvos ir Danijos nacionalinės televizijos transliuotojus nusipirkti transliavimo teises“, – sako Urtė.

Ji tikisi, kad „BFF“ pamatys vaikai visame pasaulyje. „Adaptuosime tik lietuviškus užrašus ir įgarsinimą. Kaip parodė platintojų apklausos – tema universali ir patraukli visoms šalims. Tai ir yra animacijos žavesys, kad nupiešus kalbantį meškiną, voverę ir katiną juos savaip interpretuos Lietuvos ir Indijos vaikai“, – sako U. Oettinger.

Su filmo kūrimo komanda ji kasdien bendrauja internetu, tačiau bent kartą per porą mėnesių stengiasi apsilankyti Vilniuje. „Man svarbu pabendrauti su komanda ir neformaliai, sužinoti, kuo jie gyvena, kokius filmus žiūri, kaip jaučiasi dirbdami mano projekte, išklausti pasiūlymus. Danijoje labai populiariu su kolektyvu žaisti stalo žaidimus, eiti į kiną, rengti Kalėdų vakarėlius. Studijoje kas antrą penktadienį pasileidžiame garsiai muziką ir visi susitvarkom savo darbo vietą bei bendras erdves. Tai sujungia ir stiprina kolektyvą, padeda įsitraukti naujai prisijungusiems darbuotojams ar praktikantams“, –pasakoja animacinių filmų režisierė.

Namuose skamba trys kalbos

Urtė Danijoje augina du vaikus su vyru danu. „Šeimoje kalbame trimis kalbomis – danų, anglų ir lietuvių. Namų kalba tapo anglų, nes ji patogiausia visiems bendrauti, tačiau su tėčiu vaikai kalba daniškai, o aš su jais – lietuviškai. Be to, visi kartu dar mokomės italų kalbos.“

Urtės vaikai jau suvokia, kad kalba – tai ne tik bendravimo įrankis, bet ir kultūrinė tapatybė. „Lietuva jiems yra mamos šalis. Prieš metus pradėjome lankyti lietuvių kalbos sekmadieninę mokyklėlę, tuomet vaikai suprato, kad yra ir vaikų, kalbančių lietuviškai, tai ne tik mamos kalba“, – džiaugiasi ji.

Išvykus Lietuva tapo svarbesnė

„Nors Danija yra mano namai, visada sakau, kad esu iš Vilniaus, – sako Urtė. – Labai pasiilgstu savo šeimos. Norėčiau dažniau ir ilgiau lankytis Lietuvoje, praleisti daugiau laiko su brolio sūnumi, močiute, pavedžioti mamos šunį ar tiesiog susitikti su draugėmis „Pilies kepyklėlėje“.“

Gyvenimas užsienyje, anot Urtės, pakeitė ir jos kūrybą. „Išvykusi iš Lietuvos pradėjau atsigręžti į lietuviškumą, atsiminimus iš vaikystės. Iki tol mano kūrybos temos buvo universalesnės, net abstrakčios. Dabar Lietuva mano darbuose atsiranda tarsi savaime – ji tapo svarbesnė“, – pripažįsta ji.

Į klausimą, ar jaučiasi kaip Lietuvos ambasadorė, Urtė atsako: „Dažniau jaučiuosi Ukrainos ambasadore, nes mes, lietuviai, tikrai žinome, kas kalti dėl karo. Tačiau savo kūryboje stengiuosi dalintis lietuviškumu – tiek su vaikais, tiek su suaugusiais.“

Danijos kultūra - pusiausvyrą tarp darbo ir gyvenimo

Gyvenimas Danijoje Urtės kūrybą praturtina netiesiogiai, tačiau smarkiai veikia darbo kultūrą. „Čia žmonės nestresuoja ir nesiverčia per galvą. Nėra ryškios hierarchijos – visi tiesiog laimingai dirba savo darbus. Ir menininkai, ir programuotojai gyvena gerai ir laimingai, veda vaikus į tuos pačius darželius, važinėja tokiais pačiais elektriniais dviračiais ir savaitgaliais maudosi ledinėje jūroje“, – pasakoja ji.

Tačiau šeimoje surasti pusiausvyrą tarp dviejų kultūrų nėra paprasta. „Mes su vyru esame du visiškai skirtingi poliai, todėl vaikams kartais būna sunku gauti vienodą atsakymą. Jie dažniausiai pasirenka tą, kuris jiems palankesnis“, – šypsosi Urtė.

Tradicijos, anot jos, taip pat labai skiriasi. „Pradedant nuo to, kad mokyklose nerašo pažymių, baigiant tuo, kad nėra jokio pasninko prieš Kalėdas, vien saldumynai ir kalėdiniai vakarėliai, ypač svarbu daug ir riebiai prisivalgyti per

Kūčias“, – sako ji.

Urtė džiaugiasi, kad jos kūryba įkvepia ir artimiausius žmones – vaikus: „Mano vaikai yra didžiausi palaikytojai. Net jei dar tik pradėjau ką nors piešti ar kurti, jie susižavėję prašo parodyti daugiau. Tokia palaikymo komanda labai motyvuoja kurti toliau.“

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.